

“Το Γράμμα που δεν εστάλη ποτέ”!

Ο τίτλος είναι δάνειος, από την ομότιτλη ρωσική ταινία που προβλήθηκε στους ελληνικούς κινηματογράφους το 1960, με πρωταγωνίστρια την Τατιάνα Σαμοϊλοβα.

Επρόκειτο για μια ελεγεία αφιερωμένη στον αγώνα του ανθρώπου να κατακτήσει και να επιβιώσει στη φύση για έναν και μόνον σκοπό, για τη συλλογική πρόοδο. Τρεις άντρες και μια γυναίκα, όλοι τους γεωλόγοι, ψάχνουν στις ερημιές της Σιβηρίας για διαμάντια, χωρίς να λείπουν και τα Ιψενικά τρίγωνα. Όμως ο αγώνας για την επιβίωσή τους, αντιμέτωποι με τα στοιχεία της φύσεως, ξεπερνά τον σοσιαλιστικό “ρεαλισμό” της τότε Σοβιετικής κοινωνίας και προσλαμβάνει υπαρξιακές διαστάσεις.

Φρονούμε, θα είχε πολλά να πει στον Πούτιν η σπουδαία αυτή ηθοποιός για τις αναθεωρητικές υπερβολές και τις α-τελολογικές υπερβάσεις του, που δεν υπάγονται σε κανέναν σύγχρονο σοσιαλιστικό ρεαλισμό και είναι μακράν από κάθε υπαρξιακό ιδεολόγημα. Όταν στον αιώνα μας πρωταγωνιστούν τα κανόνια, σίγουρα τη σκανδάλη την πιέζει μια κάποια παραφροσύνη. Ποια ελεγεία, ως αρχαιοελληνικό θρησκευτικό άσμα, θα γραφτεί και πώς θα εκφραστεί το δράμα εκεί πέρα στο ξανθό γένος, όπου, *“εγερθήσεται έθνος επί έθνος και βασιλεία επί βασιλείαν . . . φόβητρά τε και σημεία από ουρανού μεγάλα έσται. . . αποψυχόντων ανθρώπων από φόβου και προσδοκίας των επερχομένων τη οικουμένη”*, κατά τον ευαγγελιστή Λουκά!

Vladimir Vladimirovich Putin,

Ο Φράντς Κάφκα, πριν από έναν αιώνα περίπου θα γράψει, *“Ο Μέγας Αλέξανδρος παρά τις στρατιωτικές επιτυχίες της νιότης του, παρά τη θαυμαστή στρατιά που είχε εκπαιδεύσει, παρά τις ικανές ν’ αλλάξουν τον κόσμο δυνάμεις που ένοιωθε να σκιρτούν μέσα του, θα μπορούσε ίσως να σταματήσει στον Ελλήσποντο και να μην τον διαβεί ποτέ, όχι από φόβο, όχι από αναποφασιστικότητα, όχι από αδυναμία βουλήσεως, αλλά από τη δύναμη της βαρύτητας”*.

Εσύ, μάλλον, βασιζόμενος στη δύναμη της ελαφρότητας και με την πεποίθηση, ότι *“ο μη ών μετ’ εμού κατ’ εμού έστι, και ο μη συνάγων μετ’ εμού σκορπίζει”*, βάλθηκες να διαβείς τον Δνείπερο και να κρήσεις εαυτόν οπαδό του έωλου πλέον δόγματος, ότι *“States cannot survive in a military vacuum”* και, ότι *“Military leadership implies military action”*. Βέβαια, ως πρώην σοβιετικός μυστικοπράκτορας θα είχες μπερδευτεί από τις απόψεις του Engels, πατέρα και αυτός της Μαρξιστικής θεωρίας, ο οποίος θερμά υποστήριζε, ότι *“η επανάσταση θα θριαμβεύσει τότε μόνον όταν το προλεταριάτο καταφέρει να νικήσει τις ένοπλες δυνάμεις”*. Όμως, ο ίδιος, τότε, περί το 1840, δεν εφείδετο κόπου και χρόνου να διανύει ιππαστί μία απόσταση τριών ωρών από το γραφείο του στη Βρέμη, για να παρακολουθεί τις συνδυασμένες στρατιωτικές ασκήσεις ελεύθερων γερμανικών και ολλανδικών πόλεων. Ναι, κατά κανόνα, σε κάθε κρατική εξουσία, το στοιχείο της στρατιωτικής επιβουλής υπερισχύει της δράσης για κοινωνική δικαιοσύνη. Το απέδειξες περίτρανα προφασισζόμενος ιστορικά λάθη που έγιναν κυρίως από τους προκατόχους σου σε βάρος της ρωσικής πραγματικότητας.

Ξέρεις, όμως, ο Χίτλερ, στο πραξικόπημα του Μονάχου, γνωστό ως Beer Hall Putsch, Νοέμβριος του 1923, μίλησε για τα εγκλήματα των “Βερσαλλιών”, τους όρους δηλαδή της ομώνυμης Συνθήκης με την οποία τελείωνε ο Α’ΠΠ και ταπεινώναν την πρώην Γερμανία του Κάιζερ και τώρα Δημοκρατία της Βαϊμάρης. Η συνέχεια είναι γνωστή. Δέκα πέντε χρόνια αργότερα, αυτή η αγανάκτηση του Αδόλφου θα μετουσιωθεί σε πυρ και κίνηση. Ισοπεδώθηκε η Ευρώπη. Στο

σημείο αυτό να σου θυμίσω, όταν οι Γερμανικές μεραρχίες εισέβαλαν στην Πολωνία, 1η Σεπτεμβρίου 1939, επίσημη έναρξη του Β'ΠΠ, ταυτόχρονα ο ρωσικός στρατός έσπευσε να εισβάλει στις τρεις Βαλτικές Χώρες καθώς και στην Πολωνία, σε εφαρμογή του Συμφώνου Μολότωφ - Ρίμπεντροπ. Η λαίμαργη κατάκτηση ένθεν κακείθεν είχε αρχίσει.

Τότε, ο Μπέρτολτ Μπρέχτ, η εμβληματική προσωπικότητα της γερμανικής αριστεράς, θα γράψει,

“Στην Πολωνία το τριάντα εννιά//έγινε μια μάχη αιματηρή,//που μετέτρεψε πόλεις και χωριά// σε μια τρομερή ερημιά.//Από την Πολωνία δεν ήρθε τίποτα πιά,//ούτ’ ανταπόκριση ούτ’ επιστολή,//στις ανατολικές όμως χώρες,//μια παράξενη ιστορία κυκλοφορεί.//Επεφτε χιόνι όταν διηγούνταν//σε κάποια πόλη ανατολική,//για μια παιδική σταυροφορία,//με αφετηρία πολωνική.//Ένα μπουλούκι παιδιά πεινασμένα//τις δημοσιές κατεβαίνουν γοργά,//θέλαν να ξεφύγουν από τις μάχες,//απ’ τα φρικτά του εφιάλτη καμίνια.//Γυρεύοντας τη χώρα της ειρήνης,//δίχως φωτιά δίχως βροντή,//Και ο πόλεμος τελείωσε μόνο και μόνο//επειδή ήταν καθαρή ανοησία.”

Σήμερα ο ξεριζωμός έχει αφετηρία Ουκρανική. Εκεί, τα σημερινά του εφιάλτη φρικτά καμίνια. Θα τελειώσει άραγε και αυτός ο πόλεμος επειδή θα αποδειχθεί καθαρή ανοησία; Και ποιος πόλεμος δεν είναι ανοησία; Αλλά εκείνο που φέρνει ανατριχίλα είναι, μήπως ξανά-ισχύσει το λεχθέν τότε, λίγο μετά την έναρξη του Α'ΠΠ, ότι “αφού ο πόλεμος δεν ήταν τριών εβδομάδων, θα είναι αφεύκτως τριών ετών”. Τελικά ξεπέρασε τα τέσσερα χρόνια. Δέκα εκατομμύρια οι φονευθέντες, έξι εκατομμύρια οι ανάπηροι. Ναι, και τότε, μαζί με τις αλόγιστες επιστρατεύσεις της ευρωπαϊκής νεολαίας για τις ανάγκες των χαρακωμάτων του μετώπου, έγινε λόγος και για “Βιομηχανική Επιστράτευση”. Σήμερα, μαζί με τις ομοβροντίες, έχει ξεκινήσει ήδη και η “επιστράτευση” του φυσικού αερίου της Σιβηρίας, που ίσως ήταν ένα από τα “διαμάντια” που έφαχνε η Τατιάνα Σαμοϊλοβα με την παρέα της. Ποιος θα είναι ο μελλοντικός νονός αυτού του απρόσμενου καλασμού, πώς θα καταγραφούν τα αίτια και οι αφορμές; Πάντως, ο “κύριος υπεύθυνος” δακτυλοδεικτείται ήδη ξεκάθαρα από όλη την παγκόσμια κοινότητα.

Φαίνεται, όταν ο μέντορας Γέλτσιν, το 1999, σου έδωσε το δακτυλίδι της εξουσίας, (. . . και δότε δακτύλιον εις την χείρα αυτού, ότι ούτος ο υιός μου . . . και ήρξαντο ευφραίνεσθαι), που συνέπεσε με την οριστική μετάβαση από την πρώην Σοβιετική Ένωση, στη δημοκρατική Ρωσία, εσύ άλλα είχες στο μυαλό σου. Στην πατριωτική σου συνείδηση μάλλον φώλιαζε ένας μη-συμβιβασμός με την περεστρόικα του Γκορμπατσώφ που οδήγησε στη διάλυση της κραταιάς СССР, προφανώς υιοθετώντας την ευαγγελική ρήση, “πάσα βασιλεία εφ’ εαυτήν διαμερισθείσα, ερημούται”.

Και αφού στο προ εισβολής διάγγελμά σου έσπευσες να αφορίσεις Λένιν και Στάλιν, υπαινίχνης εαυτόν ως τον τσάρο του 21ου αιώνα και, προφανώς, θα τον πρόβαλες στον πρώτο τσάρο της Ρωσίας, του 16ου αιώνα, Ιβάν Δ', εγγονό της Σοφίας Παλαιολογίνας, δισέγγονου του Θωμά Παλαιολόγου, αδερφού του Κωνσταντίνου ΙΑ', τελευταίου αυτοκράτορα του Βυζαντίου. Ναι, είχε καταφέρει να συμμαζέψει όλα τα ρωσικά κρατίδια, μετά τη διάλυση του βασιλείου των Ρως, και να προσαρτήσει όλα τα Χανάτα της Χρυσής Ορδής κατά μήκος του Βόλγα, εγκαινιάζοντας και την κατάκτηση της Σιβηρίας.

Με τον τίτλο, “Τσάρος Πασών των Ρωσιών”, στο στέμμα του και πολύ αέρα στα μυαλά του, επιχείρησε το 1560 να επεκτείνει την κυριαρχία του και προς τις χώρες της Βαλτικής. Όμως, Σουηδία, Δανία, Πολωνία και Λιθουανία, χωρίς χρονοτριβή εμπλέκονται σε πόλεμο με τη Ρωσία. Συντριβή και απογοήτευση. Την ίδια χρονιά πεθαίνει η τσαρίνα Αναστασία. Ο Ιβάν υποψιάζεται πως την δηλητηρίασαν οι Βογιάροι, οι Ρώσοι ολιγάρχες της εποχής. Ο τσάρος, αλλάζει πρόσωπο και συμπεριφορά με άμεσες και σοβαρές επιπτώσεις στην πορεία του ρωσικού βασιλείου. Στη ρωσική κοινωνία, πριν πέντε αιώνες, γίνεται λόγος για παθολογική σχιζοφρένεια στα μυαλά του αποκληθέντος Ιβάν του Τρομερού. Μακριά από εμάς η παραδοχή, ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται είτε ως φάρσα είτε ως τραγωδία. Πιστεύομε, όμως, πως “ιστορία” είναι η προβολή της εκάστοτε ιδεολογίας στο παρελθόν. Πάντως, η Αλίνα σου, προς ώρας, έχει καλώς στην ουδέτερη Ελβετία.

Γκασπαντίν Βλαδίμηρε,

“Τις βασιλεύς, πορευόμενος συμβαλείν ετέρω βασιλεί εις πόλεμον, ουχί πρώτον καθίσας βουλευέται ει δυνατός εστίν; Ει δε μήγε, έτι πόρρω αυτού όντος, πρεσβείαν αποστείλας ερωτά τα προς ειρήνην”. Παρ’ όλο που βρίσκεσαι σε επαφή με την χριστιανική ορθοδοξία, τις ευαγγελικές επιταγές δεν δείχνεις να ασπάζεσαι. Και ίσως δεν σου βγει σε καλό. Προς το παρόν, οι ενέργειές σου μοιάζουν με παρενέργειες ανίατης αναισθησίας, καθ’ ότι αποπνέουν απολυταρχισμό. “Τι έστιν ο δούς σοι την εξουσίαν ταύτην;”

Κάποιος θα γράφει, “Μήπως ο Πούτιν πιστεύει, ότι η απολυταρχία θα επιτύχει στη σημερινή Ρωσία, ενώ απέτυχε στη Γερμανία και στην Ιαπωνία; Μήπως εκλαμβάνει τον εαυτόν του ανώτερο και από τον Θεό;”. Όμως, ο Κάφκα μας λέει κάτι διαφορετικό, μιμούμενος, προφανώς, το ανώλεθρο και θείον του Αναξίμανδρου, ότι δηλαδή *“Ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει δίχως μια αέναη εμπιστοσύνη σε κάτι ανώλεθρο εντός του, αν και, τόσο το ανώλεθρο στοιχείο όσο και η εμπιστοσύνη παραμένουν γι’ αυτόν αενάως κεκρυμμένα. Ένας από τους τρόπους που εκφράζεται αυτή η διαρκής απόκρυψη είναι η πίστη σ’ έναν προσωπικό θεό”*. Εσύ, μάλλον, ταύτισες τον προσωπικό σου θεό με τον εγωισμό σου και την αλαζονεία σου.

Ούτε το πνεύμα του Μάξιμου του Γραικού, που τον 16^{ον} αιώνα είχε γίνει η μεγαλύτερη ηθική δύναμη μέσα στη Ρωσία και απετέλεσε πηγή της ρωσικής πνευματικής ζωής για τους επόμενους αιώνες, σου καταπράυναν τα γεωπολιτικά σου τσιγκλίσματα.

Ίσως διακρίνει κανείς στο πρόσωπό σου συμπεριφορές που παραπέμπουν στον Σιδερένιο Καγκελάριο της Γερμανίας, του 19^{ου} αιώνα, αφού έχεις απορρίψει όλους τους ενδιάμεσους ευρωπαϊούς ηγέτες και κυρίως τους προκατόχους σου. *“Η μεγαλύτερη φιλοδοξία μου είναι να κάνω τους Γερμανούς ενιαίο έθνος”*, θα πει με την ανάληψη της ηγεσίας ο Όττο Μπίσμαρκ, αλλά θα σπεύσει να διευκρινίσει, *“Δεν είμαι τρελός να εμπλέξω τη χώρα σε πόλεμο”*. Ναι, είναι αυτός που προσδιόρισε την πολιτική ως την *“τέχνη του εφικτού”*. Αυτός που έκρυβε μέσα του τον γεννημένο δικτάτορα, χωρίς να νιώθει ούτε πίστη για τον βασιλιά, ούτε φόβο για τον Θεό και ούτε αγάπη για την πατρίδα. Αλλά είχε την πίστη, ότι κανένας δεν είναι πραγματικά ισχυρός ή εσαεί μεγάλος. Και διευκρίνιζε, ότι *“Δεν είναι οι λόγοι και οι αποφάσεις της πλειοψηφίας, που θα λύσουν τα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας. Αλλά το σίδηρο και το αίμα”*. *“Θα κινητοποιήσω και τον Αχέροντα”*, έλεγε!

Πάντως, εμείς οι Έλληνες τον Μπίσμαρκ τον θυμόμαστε με ευγνωμοσύνη. Όρθωσε το ανάστημά του εναντίον του πανσλαβισμού που απείλησε γεωπολιτικά την Ελλάδα. Μετά τον τελευταίο Ρώσο-τουρκικό πόλεμο του 1877-78, η Ρωσία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπέγραψαν τη Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου (προάστειο της Κωνσταντινουπόλεως), με την οποία δημιουργείτο η Μεγάλη Βουλγαρία, από τον Δούναβη μέχρι το Αιγαίο. Ο Μπίσμαρκ διέβλεψε τη γέω-στρατηγική αταξία και συγκάλεσε το Συνέδριο του Βερολίνου, όπου με μια μονοκονδυλιά κατήγγειλε την σε βάρος της Ελλάδος Συνθήκη. Ήταν ουσιαστικά έργο του Ρώσου πρέσβη στην Κωνσταντινούπολη, Ιγνάτιεφ, ο οποίος θα δηλώσει στους Βουλγάρους, «...και τώρα οι Έλληνες ας έρθουν κολυμπώντας στην Κωνσταντινούπολη», και σε συνέντευξη σε εφημερίδα του Λονδίνου θα τονίσει, «Επιχειρήσαμε τον πόλεμον ουχί υπέρ των Ελλήνων, αλλά υπέρ των Βουλγάρων. Δεν είναι δυνατόν να χάνω πολύτιμο χρόνο εργαζόμενος υπέρ των Ελλήνων». **Επ' αυτού, πες στην κολλητή σου τη Μαρία, την κατά τα άλλα α-συμπαθέστατη Ζαχάροβα, να μη λειαινεί κατά τρόπον αφελή τις γωνίες της ιστορίας.**

Βλαδίμηρε, Dictator in perpetuum,

Ανεξάρτητα από το ιστορικό ηγετικό σου πρότυπο, “κινητοποίησες τον Αχέροντα”. Με σίδερο και αίμα προσπαθείς να κυριαρχήσεις σε μια ανεξάρτητη σήμερα χώρα. Χτυπάς αδιακρίτως την κοιτίδα των Ρώσων. Βομβαρδίζεις το Κίεβο, την έδρα του Βλαδίμηρου Α' του Μέγα, του αρχηγού των Ρως και του θρησκευτικού ηγέτη τους, τον 10^ο αιώνα. Ο ίδιος είχε βαπτιστεί στη Χερσώνα, Βυζαντινή πόλη τότε, και από αρχαιοτάτων χρόνων ελληνική, και είχε παντρευτεί την πορφυρογέννητη Άννα, την αδελφή του Βυζαντινού Αυτοκράτορα, Βασίλειου Β' του Βουλγαροκτόνου. Κληροδότησε στους διαδόχους του ένα οργανωμένο κράτος με ευρωπαϊκό προσανατολισμό, που απετέλεσε τον προθάλαμο της σημερινής ρωσικής κοινωνίας, γενικά. Ναι, είναι ο πρώτος που είχε καταργήσει τη θανατική ποινή. Εσύ σήμερα καταδικάζεις αθώα πρώτο-ξαδέλφια σου σε άδοξο και αδόκητο θάνατο.

Ανεξάρτητα από τις φιλοδοξίες σου, βομβαρδίζεις το Χάρκοβο! Πώς το αντέχεις, όταν γνωρίζεις ότι κατά τον Β'ΠΠ η πόλη αυτή σφυροκοπήθηκε από τους Γερμανούς τρεις φορές και για μεγάλα χρονικά διάστημα κάθε φορά. Θύματα αναρίθμητα, ερείπια και μόνον. Ναι, οι σημερινοί Ουκρανοί δεν θέλουν να θυμούνται ούτε τον στρατάρχη ήρωα του Κόκκινου Στρατού, Ζούκωφ, και έσπευσαν να γκρεμίσουν το άγαλμά του όταν άρχισες να βομβαρδίζεις την πόλη που το φιλοξενούσε, εκεί στο ηρωικό Χάρκοβο.

Ανεξάρτητα από τα κίνητρα, το ισοπέδωμα της Μαριούπολης και άλλων πόλεων, της βιομηχανικής και άλλων υποδομών της χώρας, συνιστούν ανείπωτες εχθρικές ενέργειες για τον 21^ο αιώνα. Διερωτώμεθα, πώς οι μετέπειτα γενιές θα διαχειριστούν αυτό το μίσος που ενέσπειρες μεταξύ των αδελφών γειτονικών λαών! Φοβήθηκες, μήπως και μολυνθούν οι υπήκοοί σου από το 1,2 τοις εκατό ουκρανών νεοναζιστών ή θεώρησες ότι κινδύνευε η σύγχρονη Ρωσική Ομοσπονδία από τη Δύση; Και γιατί έκρινες, ότι θα ήταν ατελέσφορη μία αποστολή “πρεσβείας προς ειρήνην”;

Αυθέντη του Κρεμλίνου (=απόλυτος κύριος, μα και φονιάς, και αυτόχειρ),

Πριν κάποιες δεκαετίες, απηύθυνα πρόσκληση στον ομόλογό μου, Ρώσο Αεροπορικό Ακόλουθο στη Βόννη, Leonid Milioutin, να παρακολουθήσουμε μαζί, οικογενειακώς, την Ακολουθία της Αναστάσεως στην Ορθόδοξη εκκλησία και στη συνέχεια στο σπίτι για την παραδοσιακή

μαγειρίτσα. Θυμάμαι ακόμη την ευχάριστη έκπληξη που ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του. Η γυναίκα του, Έλενα, κατά τη διάρκεια της Ακολουθίας δεν σταμάτησε να σταυροκοπιέται. Ο ίδιος, κάποια στιγμή, θα μου διευκρινίσει ότι είναι άθεος. Στο σπίτι, στη συνέχεια, μας εξομολογήθηκαν ότι είχαν δύο κόρες, η μία είχε μείνει ως “όμηρος” με τη γιαγιά της στη Σοβιετική Ρωσία και την άλλη, εκείνο το συγκεκριμένο βράδυ, την είχαν φυγαδεύσει σε φιλικό τους σπίτι. “Δεν έχομε ταυτότητα”, θα σπεύσει να μας πει η Έλενα, και μέσα από αναφιλητά προσπαθούσε να αναπλάσει τα ρωσικά χριστιανικά ήθη και έθιμα, όπως της τα διηγείτο η γιαγιά της. Αλησμόνητες πράγματι συγκινητικές στιγμές.

Όταν ήρθε η μέρα της ανταποδοτικής επίσκεψης, στο σπίτι τους, του προσέφερα τον Θουκυδίδη, για να γίνουν, στη συνέχεια, τα “Αίτια και αφορμές του Πελοποννησιακού Πολέμου” τρόπος χαιρετισμού. Τόσο πολύ είχε εντυπωσιαστεί. Δεν ξέρω κατά πόσο εμπέδωσε αυτή την αρχαιοελληνική πραγματικότητα, σίγουρα, πάντως, θα την πρόβαλε στις σλαβικές διαμάχες του δέκατου αιώνα και εντεύθεν, για την επικράτηση των Δουκάτων.

Βρες τον χρόνο κι εσύ Βλαδίμηρε, και εστίασε στις σελίδες του Θουκυδίδη που περιγράφει την τιμωρία των Μηλίων από τους Αθηναίους. Μάθε για την ύβρι των Αθηναίων και την στη συνέχεια καταδίκη τους, την τίσι, τη νέμεση, γι’ αυτή την απρέπεια και καταστροφή που πήρε μορφή γενοκτονίας. Ίσως, αυτές οι σελίδες σου αλλάξουν τα μυαλά και αποφύγεις τις συνέπειες της υπερβολικής αλαζονείας σου, αλλά και της λανθασμένης πολιτικής και στρατιωτικής εκτίμησης, όσον αφορά στις αντοχές των Ουκρανών και την αποφασιστικότητα της Δύσης.

Πρωτομαγιά 2022, στα “χαρακώματα”, Χριστός Ανέστη!

Γρηγόριος Δημ, Νούσιας – Αεροπόρος

